

Redaksjonelt

Historie, språk og litteratur. Nye artikler våren 2011

Acta Didactica Norge har nå publisert de første artikler i sin femte årgang. Med disse fire bidragene fortsetter tidsskriftet sitt arbeid med å utvikle det fagdidaktiske forskningsfeltet. Bidragene i denne omgang er innenfor feltene historiedidaktikk, språkdidaktikk og litteraturredidaktikk.

Først ute er Turid Helland og Elin Abildgaard med en artikkel hvor elevers ferdigheter i engelskfaget står i fokus. Artikkelen “Sammenligning av engelsk-kunnskaper hos to grupper 6. – 7. klassinger undervist etter henholdsvis L97 og K06”, bygger på empirisk materiale fra Elin Abildgards mastergradsarbeid, og er, som tittelen indikerer, en komparativ studie av muntlige og skriftlige ferdigheter hos elever som har deltatt i undervisning under to ulike læreplaner, en gruppe 6.-7.klassinger i 2001 (L97) og en gruppe 6.klassinger i 2009 (K06). Forfatterne gikk til undersøkelsen med en forventning om at elevene undervist etter K06 i sum skulle prestere bedre enn elevene undervist etter L97, siden K06 i sum gir elevene flere år og flere timer med undervisning i engelsk, men resultatene signaliserer at så ikke er tilfelle. Elevene ble testet individuelt, og deres språkforståelse og produksjon ble kartlagt. Forfatterne viser hvordan styrkeforholdet mellom de to gruppene veksler noe med ulike ferdighetsaspekter. Gruppen undervist etter K06 viste svakere resultat på grammatisk kompetanse og metakunnskap om språket enn gruppen undervist etter L97, mens de var noe bedre til å snakke fritt.

Elevers ferdigheter og kompetanse er i fokus også i artikkelen av Harald Frode Skram: “Historiefaget i Kunnskapsløftet: Dyktiggjøre og bevisstgjøre”. Skram drøfter noen av de muligheter og utfordringer for kompetanseutvikling som rommes i den nye læreplanen i historie som ble innført med Kunnskapsløftet i 2006. Skram peker på nye trekk ved denne læreplanen, som multiperspektivitet, historiebevissthet og historiebruk. Læreplanen legger på denne måten opp til at elevene skal kunne betrakte historiske hendelser ut fra ulike synsvinkler, forstå historie som konstruksjon og individuell tolkning og forholde seg til historiens funksjon i en kollektiv fortolkning av fortid og samtid. Skram drøfter noen av de implikasjonene disse nydanningene har for det historiedidaktiske feltet og peker særlig på behovet for forskning som kan belyse hvilket gjennomslag nydanningene vil ha i undervisningen.

Den tredje artikkelen er opptatt av et kompetansefelt innenfor språkundervisningen. I artikkelen “Bruk av ordlæringsstrategier blant norske tyskelever” retter Anna Gausland og Åsta Haukås oppmerksomheten mot elevers læringsstrategier i andre fremmedspråk. Forfatterne presenterer en empirisk studie av 54 norske tyskelevers bruk av ordlæringsstrategier. Gjennom deltakelse i en skriftlig spørreundersøkelse har elevene beskrevet hvordan de har arbeidet med

å lære en liste med tysk-norske ordpar. Resultatene viser at elevene behersker et visst spekter av ordlæringsstrategier, men at noen strategier er særlig hyppig brukt, først og fremst strategier som inneholder repetisjon og dernest meta-kognitive strategier.

Den siste artikkelen som er publisert i denne omgang, er et bidrag til å forstå elevens utvikling av litteraturforståelse. Artikkelen “Det var ikke særlig slemt at læse den’. En empirisk undersøgelse af romanen i klasserummet” presenterer en pilotstudie fra vårt naboland, Danmark. Forfatteren, Svend Skriver, går tett på undervisningen i et klasserom hvor lærere og elever i konsentrerte økter arbeider med H.C. Andersens roman Lykke-Peer. Artikkelen retter fokus mot de ulike grep læreren tar for å understøtte elevenes resepsjon av romanen, og elevenes reaksjoner på romanen og på lærerens innspill. Forfatteren tydeliggjør i sin analyse at lærerens største utfordringer er knyttet til det forfatteren kaller “genrevariabelen den komplekse fortelling” og “afdækningen af fortællertypen”. Forfatteren mener på den måte å underbygge behovet for didaktiske tilnærminger som tar forteller-problematikken på alvor.

De fire artiklene bidrar på hver sin måte til å tydeliggjøre utfordringer og muligheter innenfor fagdidaktiske felt knyttet til språk og humaniora. Ser man tilbake på artikkelporteføljen i tidsskriftet så langt, trer disse fagtradisjonene fram som et tyngdepunkt. Fagdidaktisk forskning innenfor engelsk og fremmedspråk er sterkt representert, fulgt av religion, livssyn & etikk og norsk. Samtidig har konturene av bredde avtegnet seg stadig tydeligere, med innslag fra fag som musikk, kunst & håndverk, matematikk og, nå sist, historie. Vi håper og ønsker å kunne øke så vel bredden som dybden i dette tilfanget i tiden som kommer. Et poeng er det også at vi i dette nummeret publiserer et danskspråklig bidrag. Selv om tidsskriftets primære målsetning er å styrke den norskspråklige vitenskapelige publiseringen i fagdidaktikk, bidrar vi gjerne også til en økt skandinavisering av det fagdidaktiske feltet.

Dette er sannsynligvis den siste lederartikkelen som signeres av undertegnede. En ny redaktør vil overta hovedansvaret for tidsskriftet fra og med høsten 2011. Jeg benytter derfor anledningen til å takke redaksjonsmedlemmer, forfattere og lesere for samarbeidet i de to år jeg har sittet med hovedansvaret for tidsskriftet. En særlig takk til Therese Nerheim Hopfenbeck som vikarierte som ansvarlig redaktør høsten 2010.

Oslo, 1. juni 2011

Jon Magne Vestøl
Ansvarlig redaktør